

DOMSTOLENS DOM (femte avdelningen)
den 29 april 2004 *

I mål C-278/00,

Republiken Grekland, företrädd av I. Chalkias och C. Tsiavou, båda i egenskap av ombud, med delgivningsadress i Luxemburg,

sökande,

mot

Europeiska gemenskapernas kommission, företrädd av J. Flett och D. Triantafyllou, båda i egenskap av ombud, med delgivningsadress i Luxemburg,

svarande,

angående en talan om ogiltigförklaring av kommissionens beslut 2002/458/EG av den 1 mars 2000 om den stödordning som Grekland har genomfört till förmån för avskrivning av jordbrukskooperativens skulder under 1992 och 1994, inklusive stödet till omorganisation av mejerikooperativet AGNO (EGT L 159, 2002, s. 1), eller, i andra hand, av artikel 2 i detta beslut,

* Rättegångsspråk: grekiska.

meddelar

DOMSTOLEN (femte avdelningen)

sammansatt av domarna P. Jann, tillförordnad ordförande på femte avdelningen, C.W.A. Timmermans och S. von Bahr (referent),

generaladvokat: L.A. Geelhoed,
justitiesekreterare: avdelningsdirektören L. Hewlett,

med hänsyn till förhandlingsrapporten,

efter att parterna har avgivit muntliga yttranden vid förhandlingen den 17 oktober 2002,

efter att den 25 september 2003 ha hört generaladvokatens förslag till avgörande,

följande

Dom

- 1 Republiken Grekland har, genom ansökan som inkom till domstolens kansli den 13 juli 2000, med stöd av artikel 230 första stycket EG väckt talan om ogiltigförklaring av kommissionens beslut 2002/458/EG av den 1 mars 2000 om

den stödordning som Grekland har genomfört till förmån för avskrivning av jordbrukskooperativens skulder under 1992 och 1994, inklusive stödet till omorganisation av mejerikooperativet AGNO (EGT L 159, 2002, s. 1) (nedan kallat det omtvistade beslutet), eller, i andra hand, av artikel 2 i detta beslut.

Tillämpliga nationella bestämmelser

2 Artikel 32 i lag nr 2008/92 av den 11 februari 1992 (FEK A' 16) har följande lydelse:

”1. Grekiska staten åtar sig att inom ramen för saneringen av kooperativ överta de skulder som föreligger per den 31 december 1990.

2 Staten kan även överta och reglera de skulder som kooperativa organisationer, kooperativ och företag på lokal, regional och riksomfattande nivå, som avses i lag nr 1541/85, ådragit sig i förhållande till grekiska jordbruksbanken under perioden 1982–1989, under förutsättning att de följer av socialpolitiska åtgärder eller av en annan politisk intervention som genomförts på statens initiativ eller i statens namn. Skuldbeloppen skall fastställas för varje kooperativ genom beslut som skall fattas gemensamt av finans- och jordbruksministrarna på rekommendation av kommittéer som inrättats av jordbruksministern.

3. Skulderna övertas och regleras av staten endast om kooperativet, föreningen eller bolaget anses vara livskraftigt.”

3 Genom artikel 5 i lag nr 2237/94 av den 14 september 1994 (FEK A' 149) förtydligas de allmänna bestämmelserna i beslut nr 1620 som fattats av chefen för Greklands centralbank den 5 oktober 1989 (FEK A' 236/18.10.1989) (nedan kallat beslut nr 1620/89), i vilket kreditinstituten i Grekland ges rätt att reglera alla typer av skulder.

4 Beslut nr 1620/89 har följande lydelse:

”1. Kreditinstituten ges rätt att reglera sina fordringar, oavsett om de har löpt ut eller inte, oavsett vilken typ av lån de härrör från, i drakmer eller i utländsk valuta, samt de som följer av garantiåtaganden.

2. Kreditinstituten ges rätt att omvandla de fordringar som nämns i punkten ovan till aktier.

3. Skuldregleringen kan ske under förutsättning att kreditinstituten fastställer de nödvändiga villkoren för att begränsa den kreditrisk som de åtar sig och att den normala återbetalningen av de skulder som reglerats säkerställs.

...”

5 I artikel 5 i lag nr 2237/94 föreskrivs följande:

”Grekiska jordbruksbanken kan, genom beslut av sin behöriga avdelning, reglera de skulder som kooperativa organisationer på lokal nivå, vilka omvandlar och saluför jordbruksprodukter, per den 31 december 1993 har ådragit sig i förhållande till den, under förutsättning att denna verksamhet finansieras av sagda skulder, och som kooperativa organisationer på regional och riksfattande nivå har ådragit sig i förhållande till den, om sagda skulder inte täcks av omsättningsbara tillgångar ..., under förutsättning att dessa inte, enligt grekiska jordbruksbanken, beror på dålig förvaltning, utan på objektiva faktorer (kris på marknaden för vissa jordbruksprodukter eller förlust av marknadsandelar på grund av utomliggande omständigheter, m.m.) ...

Återbetalningen av det slutliga beloppet skall göras genom sammanlagt tio årliga inbetalningar, med möjlighet för grekiska jordbruksbanken att i exceptionella fall där skulden är särskilt hög förlänga återbetalningsperioden till sammanlagt 15 år, med en maximal amorteringsfri period på tre år. Under första hälften av återbetalningstiden skall organisationerna inte betala någon ränta på de reglerade beloppen, medan räntorna vad gäller den andra hälften uppgår till 50 procent av de gällande konventionella räntesatserna. I exceptionella fall kan denna procentsats sättas ned om grekiska jordbruksbanken finner det lämpligt... . Sagda ordning är underställd en studie avseende det mottagande kooperativets lönsamhet, modernisering och utveckling, samt dess förmåga att uppfylla villkoren i sagda ordning.”

Bakgrund till tvisten

Första tillfället då förfarandet inleddes

6 Den 7 juni 1993 underrättades kommissionen av den grekiske jordbruksministern, genom en skrivelse, om den grekiska regeringens avsikt att tillämpa

bestämmelserna i artikel 32.2 i lag nr 2008/92 för att upphäva de skulder som flera olika typer av kooperativ hade ådragit sig i förhållande till grekiska jordbruksbanken (nedan kallad jordbruksbanken), beträffande perioden 1982–1989.

- 7 Till en början betraktade kommissionen denna skrivelse som en anmälan i den mening som avses i artikel 93.3 i EG-fördraget (nu artikel 88.3 EG). Därefter underrättades kommissionen om att det stöd som angavs i artikel 32.2 i lag nr 2008/92 redan hade beviljats, åtminstone till mejerikooperativet AGNO, utan kommissionens förhandsgodkännande. På grund av detta beslutade kommissionen att inbegripa dessa bestämmelser i registret över icke anmälda stödåtgärder.
- 8 Genom skrivelse av den 19 december 1997 underrättade kommissionen slutligen Grekland om sitt beslut att inleda det förfarande som anges i artikel 93.2 i fördraget avseende de stödåtgärder som syftade till att återbetala kooperativens skulder i enlighet med artikel 32.2 i lag nr 2008/92.

Andra tillfället då förfarandet inleddes

- 9 Genom en skrivelse av den 20 november 1995 mottog kommissionen ett klagomål avseende ett stöd till det kooperativa mejeriföretaget AGNO i norra Grekland. Enligt klaganden hade de grekiska myndigheterna genom jordbruksbanken beslutat att bistå AGNO genom att helt eller delvis betala företagets skulder, som kunde uppgå till 13 miljarder GRD. Kooperativet AGNO skulle också ha kommit i åtnjutande av de skattelättnader som finns tillgängliga för kooperativ inom den grekiska jordbrukssektorn.

- 10 Sedan kommissionen begärt in ytterligare upplysningar hölls på de grekiska myndigheternas begäran två bilaterala möten mellan dessa och kommissionen den 16 maj 1997 och den 23 juli 1997. Efter dessa möten inkom de grekiska myndigheterna med ytterligare upplysningar i skrivelser av den 9 juni 1997 och den 29 augusti 1997.
- 11 Genom detta informationsutbyte med de grekiska myndigheterna kunde det fastslås att AGNO hade erhållit följande stödåtgärder genom jordbruksbanken:
- 851 miljoner GRD inom ramen för artikel 32.2 i lag nr 2008/92 och 529,89 miljoner GRD inom ramen för artikel 19.1 i lag nr 2198/94 (ej anmält) som kompensation för förluster till följd av kärnkraftsolyckan i Tjernobyl,
 - 10,145 miljarder GRD inom ramen för artikel 5 i lag nr 2237/94 (ej anmält) som ett konsolideringslån kopplat till en skuld som berodde på avsevärda förseningar i genomförandet av ett investeringsprojekt,
 - 1,899 miljarder GRD inom ramen för beslut nr 1620/89 om att låta banker konsolidera kundlån (ej anmält).
- 12 Genom skrivelse av den 19 december 1997 underrättade kommissionen Republiken Grekland om sitt beslut att inleda det förfarande som anges i artikel 93.2 i fördraget avseende de allmänna bestämmelserna för konsolidering av lån som tecknats av jordbrukskooperativ och för stödet till omorganisation av mejerikooperativet AGNO.

Tredje tillfället då förfarandet inleddes

- 13 Kommissionen inledde även det förfarande som anges i artikel 93.2 i fördraget avseende lag nr 2538/97 av den 1 december 1997 (FEK A' 242), som gör det möjligt för grekiska staten att genom jordbruksbanken skriva av skulder för mer än 200 kooperativ (eller föreningar för producenter, företag och jordbrukare).

- 14 Senare begärde Republiken Grekland att rådet i enlighet med bestämmelserna i artikel 93.2 tredje stycket i fördraget skulle godkänna dessa åtgärder. I sitt beslut nr 14015 av den 15 december 1998 beviljade rådet denna begäran.

Det omtvistade beslutet

- 15 I det omtvistade beslutet ansåg kommissionen, bland annat, att artikel 32.2 i lag nr 2008/92 avsåg en stödordning som inte uppfyllde kraven i reglerna om stöd för att avhjälpa skador som orsakats av naturkatastrofer eller andra exceptionella händelser (artikel 87.2 b EG). Vidare ansåg kommissionen att artikel 5 i lag nr 2237/94 rörde en stödordning som inte uppfyllde de krav som ställs i reglerna om omstruktureringsstöd till företag. De två stödordningarna förklarades vara oförenliga med den gemensamma marknaden. Som en parentes, och för att bemöta de grekiska myndigheternas argument, granskade kommissionen det enskilda fallet avseende reglering av kooperativet AGNO:s skulder. Genom denna undersökning bekräftades kommissionens bedömning av de två ovannämnda stödordningarna. Även stöd som hade beviljats AGNO i enlighet med artikel 19 i lag nr 2198/94 och beslut nr 1620/89 förklarades vara oförenligt med den gemensamma marknaden (artikel 1 i det omtvistade beslutet).

- 16 Vidare anmodades de grekiska myndigheterna i det omtvistade beslutet att vidta alla nödvändiga åtgärder för att stödmottagarna inom två månader från delgivningen av detsamma skulle återbetala det olagliga stödet i enlighet med förfarandena i nationell lagstiftning. De belopp som skulle återbetalas innefattade ränta som löpte från den dag stödet utbetalades till stödmottagarna fram till den dag det återbetalats (artikel 2 i det omtvistade beslutet).
- 17 Slutligen anmodades de grekiska myndigheterna i det omtvistade beslutet att inom två månader från delgivningen av detsamma, underrätta kommissionen om vilka åtgärder som vidtagits för att följa det, samt att till kommissionen överlämna en fullständig förteckning över alla stödmottagare, de belopp som skulle återbetalas samt upplupen ränta. Kommissionen begärde även information rörande den kontroll som jordbruksbanken utövade över kooperativet AGNO, förbindelserna mellan jordbruksbanken och grekiska staten samt den skuldreglering som jordbruksbanken genomfört till förmån för kooperativ på grundval av beslut nr 1620/89 (artikel 3 i det omtvistade beslutet).

Parternas argument

- 18 Republiken Grekland har yrkat att domstolen skall

— bifalla talan,

— ogiltigförklara det omtvistade beslutet i dess helhet och, i andra hand, ogiltigförklara artikel 2 i detta beslut, genom vilken det fastslås att det omtvistade stödet är rättsstridigt och skall återbetalas med ränta.

19 Kommissionen har yrkat att domstolen skall

— ogilla talan,

— förplikta Republiken Grekland att ersätta rättegångskostnaderna i denna instans.

Prövning av talan

20 Republiken Grekland har lagt fram ett stort antal argument som rör artikel 32.2 i lag nr 2008/92, artikel 5 i lag nr 2237/94 och AGNO:s särskilda situation. Dessa argument kan delas in i sju grunder som skall undersökas efter varandra.

Den första grunden: Åsidosättande av artikel 88 EG

Den första grundens första del: Felaktigt föremål för förfarandet

21 Republiken Grekland har gjort gällande att föremålet för kommissionens kontroll borde ha varit det stöd som faktiskt hade utbetalats och inte artikel 32.2 i lag nr 2008/92. Enligt Republiken Grekland tillämpades inte längre denna bestämmelse på enskilda fall när kommissionen upphörde med sin undersökning

av ärendet. Republiken Grekland har hävdats att kommissionen kände till hur många och vilka jordbrukskooperativ som hade mottagit stödet och att den för övrigt grundade det omtvistade beslutet på information om dessa kooperativ som den grekiska regeringen hade givit in. Under dessa omständigheter borde de beslut som fattats med stöd av artikel 32.2 i lag nr 2008/92 ha ansetts vara enskilda stöd.

- 22 Republiken Grekland har även gjort gällande att varje fall av skuldomläggning som verkställts med stöd av artikel 5 i lag nr 2237/94 borde ha undersökts för sig.
- 23 Domstolen konstaterar i detta hänseende att kommissionen korrekt har dragit slutsatsen att artikel 32.2 i lag nr 2008/92, i vilken det anges att enskilda stöd skall beviljas till företag som definieras på ett allmänt och abstrakt sätt, är en stödordning.
- 24 Domstolen erinrar dels om att kommissionen, vad gäller en stödordning, kan begränsa sig till att granska den ifrågavarande stödordningens allmänna särdrag och inte är skyldig att undersöka varje enskild tillämpning av den, dels om att denna möjlighet inte påverkas av att den ifrågavarande stödordningen har upphört att gälla (se, bland annat, dom av den 19 oktober 2000 i de förenade målen C-15/98 och C-105/99, Italien och Sardegna Lines mot kommissionen, REG 2000, s. I-8855, punkt 51).
- 25 Under dessa omständigheter har kommissionen inte begått något fel genom att inte undersöka varje enskilt stöd som beviljats med stöd av artikel 32.2 i lag nr 2008/92.

26 Härav följer att talan inte kan vinna bifall på den första grundens första del.

Den första grundens andra del: Åsidosättande av rättspraxis enligt domen i målet Lorenz

27 Republiken Grekland har gjort gällande att kommissionen inte har genomfört den inledande undersökningen av den stödordning som fastställs i artikel 32.2 i lag nr 2008/92 inom den tidsfrist på två månader efter anmälan av den som fastställdes i dom av den 11 december 1973 i mål 120/73, Lorenz (REG 1973, s. 1471; svensk specialutgåva, volym 2, s. 177). Följaktligen har kommissionen felaktigt betecknat denna stödordning som en ny stödordning som inte har anmälts.

28 Republiken Grekland har påpekat att den, den 7 juni 1993, underrättade kommissionen om att den hade för avsikt att tillämpa bestämmelserna i artikel 32.2 i lag nr 2008/92. Republiken Grekland har betonat att enligt domstolens fasta rättspraxis ges kommissionen genom underrättelsen om planerat stöd en möjlighet att genomföra en inledande granskning av detta stöd inom två månader.

29 Enligt Republiken Grekland informerades den om kommissionens beslut att inleda det förfarande som föreskrivs i artikel 93.2 i fördraget avseende artikel 32.2 i lag nr 2008/92 först genom en skrivelse av den 19 december 1997, det vill säga fyra och ett halvt år efter det att stödet anmälts.

30 Domstolen vill i detta hänseende framhålla att enligt artikel 88.3 första meningen EG, skall kommissionen underrättas om alla planer på att vidta eller ändra stödåtgärder innan de genomförs. Kommissionen företar då en inledande granskning av de planerade stödåtgärderna. Om kommissionen efter denna

granskning anser att åtgärderna inte tycks vara förenliga med den gemensamma marknaden skall den utan dröjsmål inleda det kontradiktoriska granskningsförfarandet enligt artikel 88.2 EG.

- 31 Det framgår av artikel 88.3 sista meningen EG att den berörda medlemsstaten är förbjuden att genomföra stödåtgärden under hela den inledande fasen. För det fall det kontradiktoriska granskningsförfarandet inleds, består detta förbud tills kommissionen fattat sitt beslut om huruvida den planerade stödåtgärden är förenlig med den gemensamma marknaden (dom av den 11 juli 1996 i mål C-39/94, SFEI m.fl., REG 1996, s. I-3547, punkt 38). Om kommissionen däremot inte tar ställning inom två månader från anmälan kan den berörda medlemsstaten verkställa den planerade stödåtgärden efter att ha underrättat kommissionen om detta (domen i det ovannämnda målet Lorenz, punkt 4).
- 32 Utan att det inte är nödvändigt att fastställa om det planerade stödet hade anmälts i enlighet med artikel 88.3 EG och om tvåmånadersfristen hade löpt ut, konstaterar domstolen att Republiken Grekland efteråt har verkställt det planerade stödet utan att dessförinnan underrätta kommissionen.
- 33 Under dessa omständigheter har kommissionen korrekt betecknat artikel 32.2 i lag nr 2008/92 som en ny stödordning som inte anmälts.
- 34 Härav följer att talan inte kan vinna bifall på den första grundens andra del.

Den första grundens tredje del: Åsidosättande av rådets beslut nr 14015

- 35 Republiken Grekland har påpekat att rådet genom sitt beslut nr 14015 med stöd av artikel 88.2 tredje stycket EG godkände det statliga stöd som avses i lag nr 2538/97, i vilken det görs ett flertal hänvisningar till lag nr 2237/94. Republiken Grekland har hävdats att det härav följer att rådet implicit godkände allt det tidigare stöd som beviljats i enlighet med den sistnämnda lagen. Enligt Republiken Grekland kunde inga jordbrukare eller jordbrukskooperativ under dessa omständigheter förvänta sig att de skulle vara tvungna att år 2000 återbetala stöd som hade beviljats dem före beslut nr 14015.
- 36 I detta hänseende vill domstolen påpeka att rådet i enlighet med artikel 88.2 tredje stycket EG på grund av exceptionella omständigheter enhälligt kan besluta att ett statligt stöd skall anses vara förenligt med den gemensamma marknaden, med avvikelse från bestämmelserna i artikel 87 EG.
- 37 Enligt beslut nr 14015 är vissa bestämmelser i lag nr 2538/97, med avvikelse från artikel 87 EG, förenliga med den gemensamma marknaden, vad gäller ett belopp på 158,672 miljarder GRD.
- 38 Sagda beslut omfattar inte de stödordningar som är föremål för det omtvistade beslutet.

39 Under dessa omständigheter anser domstolen att beslut nr 14015 inte påverkar det omtvistade beslutets giltighet.

40 Talan kan sålunda inte vinna bifall på den första grundens tredje del och den första grunden skall således underkännas i sin helhet.

Den andra grunden: Åsidosättande av artikel 87.1 EG

Den andra grundens första del: Felaktig tillämpning av kriteriet avseende den privata investeraren eller fordringsägaren

41 Inledningsvis har Republiken Grekland förebrått kommissionen för att felaktigt ha dragit slutsatsen att den skuldreglering som jordbruksbanken gjorde med stöd av artikel 5 i lag nr 2237/94 inte var förenlig med principen om den privata investeraren eller fordringsägaren.

42 Republiken Grekland har påpekat att det år 1994 på grund av vissa omständigheter, bland annat upplösningen av Sovjetunionen som var mottagare av merparten av de grekiska jordbruksprodukterna, var omöjligt för ett stort antal jordbrukskooperativ att betala sina skulder.

43 Republiken Grekland har närmare angivit att jordbruksbanken försökte att underlätta för kooperativ att överleva, för att kunna dels återfå de utlånade

beloppen, dels fortsätta att utföra banktjänster för dessa kooperativ och erhålla de kommissioner och ersättningar som följer härav.

- 44 Republiken Grekland har hävdad att jordbruksbankens viktiga roll i jordbrukssektorn i Grekland gör det nödvändigt för denna bank att beakta sektoriella parametrar i ett vidare perspektiv i sina beslut och att bevara sitt rykte som den främste kreditgivaren i denna sektor. Enligt Republiken Grekland är det mycket tveksamt om en privat bank skulle kunna genomföra en omläggning av jordbrukskooperativens lån i samma omfattning som jordbruksbanken.
- 45 Vad gäller kooperativet AGNO anser Republiken Grekland, i motsats till kommissionen, att jordbruksbanken kunde acceptera AGNO:s medlemmars personliga tillgångar som säkerhet för risken att AGNO skulle gå i konkurs.
- 46 I detta hänseende konstaterar domstolen att det i artikel 5 i lag nr 2237/94 för låntagaren fastställs mycket förmånliga villkor för skuldomläggningar. Som generaladvokaten påpekade i punkt 126 i sitt förslag till avgörande, är det mycket svårt att tänka sig att en privat bank som bedriver verksamhet under normala marknadsvillkor skulle godta en treårig amorteringsfri period och en räntesats på 50 procent av den marknadsränta som normalt gäller för sådana lån, vilket anges i denna artikel.
- 47 Det följer vidare av de argument som Republiken Grekland anfört att jordbruksbanken inte kan nöja sig med att agera i sitt eget ekonomiska intresse, såsom en privat bank skulle göra, utan att den måste beakta en bredare intressebas i sina beslut.

- 48 Under dessa omständigheter har inte Republiken Grekland visat att kommissionen gjort en felaktig tillämpning av kriteriet avseende den privata investeraren, vad gäller den skuldomläggning som jordbruksbanken genomfört med stöd av artikel 5 i lag nr 2237/94.
- 49 Vad gäller det konkreta fallet rörande kooperativet AGNO är det — med beaktande av de omständigheter som föreligger i fallet, nämligen att kooperativet AGNO befann sig i en svår ekonomisk situation, att det redan hade varit föremål för åtgärder enligt lagarna nr 2008/92, 2198/94 och 2237/94 och att det inte kunde erbjuda tillräcklig säkerhet som motprestation för regleringen av dess skulder — tillräckligt att påpeka att kommissionen med rätta konstaterat att jordbruksbanken inte hade agerat som en privat investerare när den lade om sagda kooperativs skulder med stöd av artikel 5 i lag nr 2237/94.
- 50 Under dessa omständigheter kan talan inte vinna bifall på den andra grundens första del.

Den andra grundens andra del: Förekomst av ett statligt stöd eller stöd som ges med hjälp av statliga medel

- 51 Republiken Grekland har gjort gällande att den reglering av skulder som genomförts av jordbruksbanken med stöd av artikel 5 i lag nr 2237/94 inte kan anses vara ett stöd som ges med hjälp av statliga medel eftersom grekiska staten inte har givit jordbruksbanken någon ersättning.
- 52 I detta hänseende vill domstolen erinra om att artikel 87.1 EG omfattar alla penningmedel som staten faktiskt kan använda för att stödja företag. Det

förhållandet att dessa medel fortlöpande kontrolleras av staten och således kan disponeras av behöriga nationella myndigheter är tillräckligt för att de skall anses utgöra statliga medel och för att åtgärden i fråga skall omfattas av tillämpningsområdet för artikel 87.1 EG (se dom av den 16 maj 2000 i mål C-83/98 P, Frankrike mot Ladbroke Racing och kommissionen, REG 2000, s. I-3271, punkt 50).

- 53 Det är ostridigt att grekiska staten är ensam aktieägare i jordbruksbanken och att den utser dess styrelse. Härav följer att grekiska staten direkt eller indirekt kan utöva ett dominerande inflytande på hur jordbruksbankens penningmedel skall användas.
- 54 Följaktligen kunde kommissionen med rätta fastslå, i punkt 105 i det omtvistade beslutet, att den omläggning av skulder som genomförts med stöd av artikel 5 i lag nr 2237/94 innebar att statens medel användes.
- 55 Härav följer att talan inte kan vinna bifall på den andra grundens andra del.

Den andra grundens tredje del: Avsaknad av skyldighet att lägga om skulder

- 56 Republiken Grekland har gjort gällande att artikel 5 i lag nr 2237/94 inte skall anses vara en statlig stödordning eftersom det inte i den artikeln krävs att jordbruksbanken skall lägga om jordbrukskooperativens skulder.

- 57 I detta hänseende är det tillräckligt att konstatera att den omständigheten, att jordbruksbanken inte är tvungen att lägga om skulderna för de jordbrukskooperativ som så begär, inte fråntar de åtgärder som vidtas med stöd av artikel 5 i lag nr 2237/94 deras karaktär av statligt stöd.
- 58 Då kommissionen korrekt kunde konstatera att jordbruksbanken kontrollerades av staten och att den hade lagt om jordbrukskooperativs skulder under förhållanden som inte var förenliga med kriteriet avseende den privata investeraren, var det rätt av den att anse att artikel 5 i lag nr 2237/94 var en statlig stödordning.
- 59 Alltså kan talan inte heller vinna bifall på den andra grundens tredje del.

Den andra grundens fjärde del: Felaktig tillämpning av referensräntan

- 60 Republiken Grekland har hävdatt att kommissionen i punkterna 128–132 i det omtvistade beslutet felaktigt har dragit slutsatsen att skillnaden mellan den räntesats på 21,5 procent som jordbruksbanken tillämpade med stöd av beslut nr 1620/89 och den räntesats på 26,47 procent som gällde i Grekland vid detta datum utgjorde ett statligt stöd i den mening som avses i artikel 87.1 EG. Republiken Grekland anser att kommissionens åsikt att den räntesats som tillämpades på kooperativet AGNO:s skuldomläggning skulle jämföras med referensräntan saknar grund. Republiken Grekland har gjort gällande att kommissionen tillämpar referensräntan för att fastställa stödbeloppet när det rör sig om regionalstöd. Enligt Republiken Grekland använder däremot inte bankerna denna sats när de beviljar sina klienter en kredit.

- 61 I detta hänseende vill domstolen påpeka att referensräntan används för att beräkna det stöd som följer av system med räntesubventionerade lån. Referensräntan skall motsvara den genomsnittliga gällande räntesatsen i en medlemsstat för lån med medellång och lång löptid, med normala säkerheter.
- 62 Av skäl som hänför sig till rättssäkerhet och likabehandling kan kommissionen vanligen anse att den referensränta som är giltig under en viss period skall tillämpas på alla lån som beviljas under denna period (se dom av den 3 juli 2003 i mål C-457/00, Belgien mot kommissionen, REG 2003, s. I-6931, punkt 72).
- 63 Under dessa omständigheter har kommissionen i punkterna 128–132 i det omtvistade beslutet korrekt ansett att skillnaden mellan den tillämpade räntesatsen och den högre referensränta som gällde i Grekland vid detta datum utgjorde ett statligt stöd i den mening som avses i artikel 87.1 EG.
- 64 Talan kan således inte vinna bifall på den andra grundens fjärde del.

Den andra grundens femte del: Avsaknad av inverkan på konkurrensen och på handeln mellan medlemsstaterna

- 65 Republiken Grekland anser att även om alla skuldregleringar som skett med stöd av lagarna nr 2237/94 och 2198/94 och med stöd av beslut nr 1620/89 anses vara

statligt stöd i den mening som avses i artikel 87 EG, har de varken snedvridit konkurrensen eller ändrat förutsättningarna för handeln mellan medlemsstaterna.

- 66 Enligt Republiken Grekland påverkas konkurrensen av ett selektivt beviljande av en relativ konkurrensfördel i form av statligt stöd eller statliga resurser till vissa företag eller vissa produktionsformer endast om de negativa konsekvenserna av denna fördel är uppenbara och avgörande. I det aktuella fallet anser Republiken Grekland att avsaknaden av en märkbar inverkan på handeln inom gemenskapen innebär ett hinder för att stödet skall kvalificeras som oförenligt med gemenskapsrätten.
- 67 Republiken Grekland har för övrigt gjort gällande att ett stort antal av de skuldavskrivningar som har skett med tillämpning av artikel 32.2 i lag nr 2008/92 liksom de skuldregleringar som skett med tillämpning av artikel 5 i lag nr 2237/94 uppgick till ett för litet belopp för att ha en märkbar inverkan på handeln inom gemenskapen, i enlighet med kommissionens meddelande 94/C 368/05 om gemenskapens riktlinjer för statligt stöd till undsättning och omstrukturering av företag i svårigheter, vilket offentliggjordes i *Europeiska gemenskapernas officiella tidning* den 23 december 1994 (EGT C 368, s. 12) (nedan kallade riktlinjerna).
- 68 Enligt Republiken Grekland har kommissionen inte angivit på vilka grunder den har kommit fram till slutsatsen att regleringarna i fråga faktiskt har påverkat handeln mellan medlemsstaterna.
- 69 Vad gäller argumentet att det totala beloppet av det ifrågavarande stödet är ringa och att det delats upp mellan många jordbrukare som var och en erhållit en andel

av stödet, som är obetydligt såväl nationellt som på gemenskapsnivå, erinrar domstolen om att enligt dess fasta rättspraxis utesluter inte a priori det förhållandet att ett stöd är av relativt ringa storlek eller att det mottagande företaget är relativt litet att handeln mellan medlemsstaterna kan påverkas eller att konkurrensen kan snedvridas (se, bland annat, dom av den 17 september 1980 i mål 730/79, Philip Morris mot kommissionen, REG 1980, punkterna 11 och 12, svensk specialutgåva, volym 5, s. 303, av den 21 mars 1990 i mål C-142/87, Belgien mot kommissionen, kallat Tubemeuse, REG 1990, s. I-959, punkt 43, svensk specialutgåva, volym 10, s. 369, av den 14 september 1994 i de förenade målen C-278/92–C-280/92, Spanien mot kommissionen, REG 1994, s. I-4103, punkt 42, av den 7 mars 2002 i mål C-310/99, Italien mot kommissionen, REG 2002, s. I-2289, punkt 86, och av den 19 september 2002 i mål C-113/00, Spanien mot kommissionen, REG 2002, s. I-7601, punkt 30).

- 70 Andra omständigheter kan nämligen spela en avgörande roll vid bedömningen av ett stöds inverkan, bland annat stödets kumulativa karaktär samt den omständigheten att de företag som mottar stödet är verksamma i en sektor som är särskilt konkurrensutsatt (se domen av den 19 september 2002 i det ovannämnda målet Spanien mot kommissionen, punkt 30).
- 71 Det framgår att sektorn i fråga är utsatt för en intensiv konkurrens mellan medlemsstaternas producenter, vars produkter är föremål för handel inom gemenskapen. Det följer vidare av punkt 106 i det omtvistade beslutet att de grekiska producenterna exporterar betydande volymer jordbruksprodukter till andra medlemsstater.
- 72 Under dessa omständigheter kan stödet, även om det är av ringa storlek, snedvrیدا konkurrensen och påverka handeln mellan medlemsstaterna, såsom det framgår av punkterna 107 och 108 i det omtvistade beslutet.

- 73 Enligt riktlinjerna och kommissionens meddelande 96/C 68/06 om försumbart stöd, offentliggjort i *Europeiska gemenskapernas officiella tidning* den 6 mars 1996 (EGT C 68, s. 9) (nedan kallat meddelandet om försumbart stöd), kan visserligen vissa stöd som avser mycket låga belopp sakna märkbar inverkan på handeln och konkurrensen mellan medlemsstaterna, vilket medför att dessa stöd måste undantas från skyldigheten att i förväg underrätta kommissionen.
- 74 Det följer emellertid såväl av punkt 2.3 i riktlinjerna som av fjärde stycket i meddelandet om försumbart stöd att de minimis-regeln inte är tillämplig på jordbruks- och fiskesektorerna (domen av den 19 september 2002 i det ovannämnda målet Spanien mot kommissionen, punkt 35).
- 75 Republiken Grekland kan alltså inte med framgång åberopa dessa i förevarande fall.
- 76 Med hänsyn till samtliga dessa överväganden kan talan inte vinna bifall på den andra grundens femte del. Följaktligen skall den andra grunden underkännas i sin helhet.

Den tredje grunden: Åsidosättande av artikel 87.2 b EG

- 77 Republiken Grekland har gjort gällande att kommissionen borde ha ansett det stöd som beviljats i enlighet med artikel 32.2 i lag nr 2008/92 och artikel 5 i lag

nr 2237/94 som stöd som är förenligt med den gemensamma marknaden, eftersom det syftar till att avhjälpa skador som orsakats av naturkatastrofer eller andra exceptionella händelser.

- 78 Republiken Grekland har påstått att under alla omständigheter borde det stöd som beviljats kooperativet AGNO och vissa andra kooperativ efter kärnkraftsolyckan i Tjernobyl anses utgöra sådant stöd. Kooperativet AGNO köpte mjölk som producerades av dess medlemmar, sedan mjölkmarknaden störtat samman som en följd av kärnkraftsolyckan i Tjernobyl, till det marknadspris som gällde före sagda olycka. Det stöd som beviljats på grundval av artikel 32.2 i lag nr 2008/92 och artikel 19 i lag nr 2198/94 syftade till att ersätta detta kooperativ för de belopp som det utbetalat på grund av Tjernobylolyckan.
- 79 Kommissionen har bestridit Republiken Greklands påståenden. Vad gäller de förluster som kooperativet AGNO och andra kooperativ påstås ha gjort har kommissionen gjort gällande att denna medlemsstat inte har visat att det föreligger ett orsakssamband mellan sagda förluster och den skada som jordbrukarna lidit på grund av Tjernobylolyckan. Enligt kommissionen har det vid tillämpningen av artikel 32.2 i lag nr 2008/92 inte gjorts någon hänvisning till den skada som producenterna faktiskt har lidit. Avsaknaden av det nödvändiga orsakssambandet mellan kärnkraftsolyckan i Tjernobyl och stödet bekräftas även av den tid som förflöt mellan orsaken till "skadan" och inrättande av stödsystemet år 1992.
- 80 I detta hänseende erinrar domstolen om att det i artikel 87.2 b EG anges att "stöd för att avhjälpa skador som orsakats av naturkatastrofer eller andra exceptionella händelser" är förenligt med den gemensamma marknaden.

- 81 Eftersom det rör sig om ett undantag från den allmänna regeln i artikel 87.1 EG att statligt stöd är oförenligt med den gemensamma marknaden skall artikel 87.2 b EG tolkas restriktivt (se dom av den 19 september 2000 i mål C-156/98, Tyskland mot kommissionen, REG 2000, s. I-6857, punkt 49, och dom av den 30 september 2003 i mål C-301/96, Tyskland mot kommissionen, REG 2003, s. I-9919, punkt 66).
- 82 Denna typ av stöd kan följaktligen endast tillåtas om det är avsett att avhjälpa ekonomiska nackdelar som direkt orsakats av naturkatastrofer eller andra exceptionella händelser (se, för ett liknande resonemang, domen av den 19 september 2000 i det ovannämnda målet Tyskland mot kommissionen, punkt 54, och domen av den 30 september 2003 i det ovannämnda målet Tyskland mot kommissionen, punkt 72).
- 83 Domstolen konstaterar att grekiska staten i enlighet med artikel 32.2 i lag nr 2008/92 kunde överta och reglera skulder som jordbrukskooperativ hade ådragit sig i förhållande till jordbruksbanken, under förutsättning att dessa följde av en socialpolitisk åtgärd eller varje annan politisk intervention som vidtagits på denna stats initiativ eller i dess namn.
- 84 Det följer av själva ordalydelsen i denna bestämmelse att grekiska staten härigenom tillåts att intervensera för att reglera alla typer av skulder som jordbrukskooperativen har ådragit sig i förhållande till jordbruksbanken, under förutsättning att de avser sociala syften. Det har vidare framkommit att artikel 32.2 i lag nr 2008/92 i enlighet med sin ordalydelse har tillämpats på vitt skilda situationer.
- 85 En sådan bestämmelse, som har ett mycket stort tillämpningsområde, kan inte anses vara en stödordning för att avhjälpa skador som orsakats av naturkatastrofer eller andra exceptionella händelser.

- 86 Domstolen vill påpeka att samma överväganden och samma slutsats gäller beträffande den stödordning som anges i artikel 5 i lag nr 2237/94.
- 87 Under dessa omständigheter skall det konstateras att kommissionen inte har begått något fel när den ansett att artikel 32.2 i lag nr 2008/92 och artikel 5 i lag nr 2237/94 inte kunde omfattas av det undantag som föreskrivs i artikel 87.2 b EG.
- 88 Vad gäller det stöd som beviljades kooperativet AGNO i enlighet med artikel 32.2 i lag nr 2008/92 och artikel 19 i lag nr 2198/94, konstaterar domstolen att Republiken Grekland inte har kunnat visa att det föreligger ett direkt orsakssamband mellan stödet och kärnkraftsolyckan i Tjernobyl.
- 89 Den har inte heller visat att beloppet på det stöd som i enlighet med dessa bestämmelser beviljats kooperativet AGNO faktiskt motsvarar de skador som kooperativets medlemmar orsakats genom kärnkraftsolyckan i Tjernobyl.
- 90 Följaktligen kan talan inte heller vinna bifall på den tredje grunden.

Den fjärde grunden: Åsidosättande av artikel 87.3 a EG

- 91 Republiken Grekland har gjort gällande att kommissionen felaktigt konstaterat att artikel 32.2 i lag nr 2008/92 inte utgjorde ett statligt stöd för att främja den

ekonomiska utvecklingen i de berörda regionerna i Grekland och följaktligen ett stöd som var förenligt med den gemensamma marknaden i den mening som avses i artikel 87.3 a EG.

- 92 I detta hänseende är det tillräckligt att konstatera att en stödordning som den som anges i artikel 32.2 i lag nr 2008/92, vilken avser beviljande av stöd till jordbrukskooperativ oberoende av i vilken region dessa är etablerade, inte uppfyller kriteriet att det skall röra sig om en särskild region, vilket krävs för att undantaget i artikel 87.3 a EG skall vara tillämpligt.
- 93 Under dessa omständigheter var det rätt av kommissionen att anse att artikel 32.2 i lag nr 2008/92 inte kunde omfattas av det undantag som anges i artikel 87.3 a EG.
- 94 Härav följer att talan inte kan vinna bifall på den fjärde grunden.

Den femte grunden: Åsidosättande av artikel 87.3 c EG

- 95 Republiken Grekland har gjort gällande att även om domstolen anser att artikel 5 i lag nr 2237/94 skall anses vara ett statligt stöd är denna artikel förenlig med den gemensamma marknaden, då den omfattas av artikel 87.3 c EG om stöd som är avsett att underlätta den ekonomiska utvecklingen av vissa näringsverksamheter eller vissa ekonomiska regioner.

- 96 Enligt Republiken Grekland har kommissionen felaktigt dragit slutsatsen att den omläggning av skulder som genomförts av jordbruksbanken med stöd av artikel 5 i lag nr 2237/94 inte uppfyller de fem villkor som fastställs i riktlinjerna, det vill säga att stödet skall återställa stödmottagarnas lönsamhet, förhindra otillbörlig snedvridning av konkurrensen och vara proportionerligt, att omstruktureringsplanen skall genomföras i sin helhet samt att årliga rapporter för att kontrollera detta genomförande skall upprättas. Republiken Grekland anser att artikel 5 i lag nr 2237/94 verkligen medför att företagets lönsamhet återställs och att otillbörlig snedvridning av konkurrensen förhindras, innebär ett stöd som står i proportion till fördelarna med omstruktureringen, innefattar krav på att omstruktureringsplanen skall genomföras i sin helhet samt föreskriver lämplig uppföljning och årlig rapportering.
- 97 I detta hänseende erinrar domstolen för det första om att kommissionen vid tillämpningen av artikel 87.3 EG har ett betydande utrymme för skönsmässig bedömning, vilket innefattar ekonomiska och sociala bedömningar som skall göras i ett gemenskapssammanhang. För det andra kan inte domstolen, vid kontrollen av om en sådan befogenhet utövats på ett rättsenligt sätt, ersätta den behöriga myndighetens bedömning med sin egen, utan skall begränsa sig till att pröva om den behöriga myndigheten har gjort en uppenbart oriktig bedömning eller har gjort sig skyldig till maktmissbruk (se dom av den 12 december 2002 i mål C-456/00, Frankrike mot kommissionen, REG 2002, s. I-11949, punkt 41).
- 98 Domstolen vill emellertid precisera att kommissionen kan fastställa vägledande regler för hur den skall utöva sin befogenhet att företa skönsmässiga bedömningar genom sådana rättsakter som riktlinjerna utgör, förutsatt att de innehåller bestämmelser om den inriktning som institutionen avser att följa och inte avviker från normerna i fördraget (se, bland annat, dom av den 5 oktober 2000 i mål C-288/96, Tyskland mot kommissionen, REG 2000, s. I-8237, punkt 62, och domen i det ovannämnda målet Italien mot kommissionen, punkt 52).
- 99 I förevarande fall skall det påpekas att kommissionen i punkt 176 i det omtvistade beslutet bland annat konstaterat, vad beträffar det andra villkoret som avser

förhindrande av snedvridning av konkurrensen, att en ofördelaktig inverkan på konkurrensen så långt möjligt borde undvikas genom åtgärderna, och att när det förekommer överskott av produktionskapacitet måste omstruktureringsplanen, i proportion till det stödbelopp som erhållits, bidra till omstruktureringen av den motsvarande marknaden inom gemenskapen genom att oåterkalleligt minska eller lägga ned kapaciteten i fråga. I punkt 181 i det omtvistade beslutet påpekade kommissionen att artikel 5 i lag nr 2237/94 inte innehåller några bestämmelser om de åtgärder som grekiska staten vidtagit för att så långt som möjligt kompensera den negativa inverkan på konkurrensen och att stödordningen dessutom tillämpas på jordbrukskooperativ i hela jordbrukssektorn, inklusive undersektorer där det finns ett överskott av produktionskapacitet. Vad gäller det enskilda fallet rörande kooperativet AGNO har kommissionen i punkt 198 i det omtvistade beslutet påpekat att detta företag utövar sin verksamhet i en sådan sektor och att de påbjudna omstruktureringsåtgärderna trots detta företags storlek inte innehöll någon form av kapacitetsminskning.

- 100 Republiken Grekland har hävdats att det andra villkoret i riktlinjerna iakttagits i artikel 5 i lag nr 2237/94, men har samtidigt inte ifrågasatt kommissionens bedömning i det omtvistade beslutet.
- 101 Utan att det är nödvändigt att undersöka huruvida de andra villkoren som nämns i riktlinjerna iakttagits i artikel 5 i lag nr 2237/94, kan talan följaktligen inte vinna bifall på den femte grunden.

Den sjätte grunden: Åsidosättande av proportionalitetsprincipen och principen om skydd för berättigade förväntningar

- 102 Republiken Grekland har gjort gällande att det omtvistade beslutet är oproportionellt då det däri föreskrivs att stödet skall återkrävas. Enligt

Republiken Grekland är det otänkbart att efter mer än sju år återkräva stöd som beviljats med iakttagande av förfarandet i artikel 88 EG. Republiken Grekland har hänvisat till domen av den 24 november 1987 i mål 223/85, RSV mot kommissionen (REG 1987, s. 4617), och anser för övrigt att en sådan försening kan grunda berättigade förväntningar hos stödmottagaren, vilket hindrar kommissionen att förelägga de nationella myndigheterna att beordra att stödet skall betalas tillbaka.

- 103 I detta hänseende erinrar domstolen om att upphävande av ett olagligt stöd genom att återkräva det är en logisk följd av att det fastslagits att stödet är rättsstridigt. Följaktligen kan återkrav av ett statligt stöd som olagligen har beviljats, för att återställa den tidigare situationen, i princip inte anses vara en oproportionerlig åtgärd i förhållande till syftet med fördragets bestämmelser om statligt stöd (domen i det ovannämnda målet Tubemeuse, punkt 66).
- 104 Vad gäller principen om skydd för berättigade förväntningar konstaterar domstolen att med hänsyn till att den kontroll av statligt stöd som kommissionen utövar med stöd av artikel 88 EG är av tvingande karaktär, kan de företag som mottar ett stöd i princip inte ha berättigade förväntningar på att stödet är rättsenligt annat än om det har beviljats med iakttagande av det förfarande som avses i sagda artikel (dom av den 14 januari 1997 i mål C-169/95, Spanien mot kommissionen, REG 1997, s. I-135, punkt 51, och av den 20 mars 1997 i mål C-24/95, Alcan Deutschland, REG 1997, s. I-1591, punkt 25).
- 105 Det omtvistade stödet har emellertid inte beviljats med iakttagande av förfarandet i artikel 88 EG.
- 106 Vad gäller domen i det ovannämnda målet RSV mot kommissionen, som har åberopats av Republiken Grekland, vill domstolen påpeka att omständigheterna i

förevarande mål inte är jämförbara med de omständigheter som motiverade en ogiltigförklaring av kommissionens beslut i sagda mål. Såsom följer av punkterna 14–16 i domen i det ovannämnda målet RSV mot kommissionen, rörde det senare målet ett stöd som var avsett att finansiera extra kostnader för en verksamhet vilken hade mottagit stöd som godkänts av kommissionen, beträffande en sektor som i flera år hade erhållit stöd som beviljats av den nederländska regeringen och som godkänts av kommissionen.

- 107 Förevarande förfarande som inletts med stöd av artikel 88.2 EG rörde emellertid nya stödordningar, som gjorde det berättigat för kommissionen att göra en fördjupad undersökning.
- 108 Under dessa omständigheter kan det inte anses att det omtvistade beslutet, vare sig i den mån det däri föreskrivs att det omtvistade stödet skall återbetalas, eller i den mån det däri även föreskrivs att räntor skall betalas, är oproportionellt eller att de berättigade förväntningarna hos de företag som är mottagare av sagda stöd därigenom åsidosätts.
- 109 Följaktligen kan talan inte vinna bifall på den sjätte grunden.

Den sjunde grunden: Absolut hinder för att återkräva stödet

- 110 Enligt Republiken Grekland föreligger absolut hinder för verkställighet av det omtvistade beslutet. Den har bland annat framhållit att medlemmarna i jordbrukskooperativen ställer säkerhet för de senares förpliktelser när koopera-

tiven och deras organisationer inte har förmåga att betala sina förfallna skulder. Republiken Grekland har angivit att de sociala, ekonomiska och politiska problem som skulle följa av exekutiva försäljningar beträffande tusentals enskilda jordbrukare är uppenbara.

- 111 Republiken Grekland har vidare noterat att jordbruksbankens omläggningar av jordbrukskooperativens skulder, som genomförts med stöd av artikel 5 i lag nr 2237/94 och beslut nr 1620/89, grundas på civilrättsliga låneavtal. Enligt Republiken Grekland följer härav att kommissionen inte kan fatta beslut om återkrav av stöd som omfattar ett enskilt fall av omläggning av skulder som jordbruksbanken företagit.
- 112 I detta hänseende vill domstolen betona att, även om svårigheter som inte går att övervinna kan hindra en medlemsstat från att uppfylla de skyldigheter som åligger den enligt gemenskapsrätten (se, för ett liknande resonemang, dom av den 11 juli 1985 i mål 101/84, kommissionen mot Italien, REG 1985, s. 2629, punkt 16), enbart farhågan för sådana svårigheter inte kan motivera att medlemsstaten underlåter att korrekt tillämpa gemenskapsrätten (se dom av den 7 december 1995 i mål C-52/95, kommissionen mot Frankrike, REG 1995, s. I-4443, punkt 38, och av den 9 december 1997 i mål C-265/95, kommissionen mot Frankrike, REG 1997, s. I-6959, punkt 55).
- 113 Det har inte visats genom de omständigheter som Republiken Grekland har åberopat rörande jordbrukskooperativens ekonomiska situation att det är omöjligt att återkräva det stöd som åsyftas i det omtvistade beslutet. Detsamma gäller Republiken Greklands argument om att stödet inte kan återkrävas när det har beviljats genom ett civilrättsligt avtal. Såsom generaladvokaten korrekt har framhållit i punkt 196 i sitt förslag till avgörande saknar den form i vilken stödet har givits betydelse. Om så inte var fallet skulle medlemsstaterna kunna kringgå de tillämpliga reglerna om stöd genom att bevilja dem i en viss form.

- 114 Domstolen erinrar vidare om att en medlemsstat som under verkställigheten av ett kommissionsbeslut angående statligt stöd möter oförutsedda och oförutsägbara svårigheter eller blir varse svårigheter som kommissionen inte har förutsett skall underställa den senare dessa problem för bedömning och föreslå lämpliga ändringar i beslutet i fråga. I sådana fall skall kommissionen och medlemsstaten, i enlighet med den regel genom vilken medlemsstaterna och gemenskapens institutioner åläggs en ömsesidig skyldighet till lojalt samarbete, som i synnerhet kommer till uttryck i artikel 10 EG, samarbeta med god vilja, för att övervinna svårigheterna, med fullt iakttagande av bestämmelserna i fördraget, i synnerhet dem som rör stöd (se, bland annat, dom av den 26 juni 2003 i mål C-404/00, kommissionen mot Spanien, REG 2003, s. I-6695, punkt 46, och av den 3 juli 2003 i det ovannämnda målet Belgien mot kommissionen, punkt 99).
- 115 Härav följer att talan inte kan vinna bifall på den sjunde grunden rörande absolut hinder för att återkräva stödet.
- 116 Under dessa omständigheter skall talan ogillas i sin helhet.

Rättegångskostnader

- 117 Enligt artikel 69.2 i rättegångsreglerna skall tappande part förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna, om detta har yrkats. Kommissionen har yrkat att Republiken Grekland skall förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna. Eftersom Republiken Grekland har tappat målet, skall kommissionens yrkande bifallas.

På dessa grunder beslutar

DOMSTOLEN (femte avdelningen)

följande dom:

- 1) **Talan ogillas.**
- 2) **Republiken Grekland skall ersätta rättegångskostnaderna.**

Jann

Timmermans

von Bahr

Avkunnad vid offentligt sammanträde i Luxemburg den 29 april 2004.

R. Grass

Justitiesekreterare

V. Skouris

Ordförande